Η οδύνη της κολάσεως (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Νοεμβρίου, 2015

ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΗΔΟΝΕΣ δεν διαφέρουν καθόλου από τις σκιές και από τα όνειρα. Πριν καλά καλά τις γευθή ο αμαρτωλός, σβήνουν. Ενώ οι τιμωρίες που επισύρουν είναι χωρίς τέλος. Και το γλυκό που προσφέρουν στον άνθρωπο είναι λίγο, ενώ το πικρό αιώνιο. Όποια σχέσι υπάρχει ανάμεσα σ' ένα όνειρο μιας ημέρας και ολοκλήρου του χρόνου της ζωής μας, τέτοια υπάρχει ανάμεσα στις εδώ απολαύσεις και στις μελλοντικές τιμωρίες. Και ποιος, αλήθεια, θα προτιμούσε να ιδή ένα ευχάριστο όνειρο και εξ αιτίας του να τιμωρήται σ' όλη του την ζωή;

Ας αποφύγουμε, αγαπητοί, την πονηρία του διαβόλου (που μας ξεγελά με μικρά πράγματα και μας κάνει να χάνουμε τα μεγάλα). Ας αποφύγουμε να υποστούμε μαζί με αυτόν την καταδίκη. Για να μην ειπή και σ' εμάς ο Κριτής: Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον το ητοιμασμένον τω διαβόλω και τοις αγγέλοις αυτού (Ματθ. κε', 41).

Αλλά, λέγουν μερικοί, ο Θεός είναι φιλάνθρωπος· δεν πρόκειται να συμβή αυτό. Τους ερωτούμε: Τότε λοιπόν αυτά γράφηκαν χωρίς λόγο; Όχι, αλλά για απειλή, για να είμαστε φρόνιμοι και καλοί. Αλλά, αν δεν είμαστε φρόνιμοι και παραμένουμε κακοί, δεν θα επιφέρη την κόλασι; Δεν θα αποδώση στους ενάρετους τις αμοιβές; Ναι. Θα τους αμείψη. Στον Θεόν ταιριάζει να κάνη ευεργεσία και περισσότερο από ό,τι αξίζουμε. Ώστε εκείνα είναι αληθινά, και οπωσδήποτε θα πραγματοποιηθούν, ενώ τα σχετικά με την κόλασι δεν αληθεύουν;

Ω, πόση είναι η κακοτεχνία τού διαβόλου! Ω πόσο απάνθρωπη είναι αυτή η φιλανθρωπία! Ιδική του είναι αυτή η σκέψις· σκέψις που χορηγεί ανωφελή χάρι και οδηγεί στην αμέλεια και στην ραθυμία. Επειδή γνωρίζει ο διάβολος ότι ο φόβος της κολάσεως ωσάν χαλινάρι σφίγγει και συμμαζεύει την ψυχή μας και την απομακρύνει από το κακό, προσπαθεί πάση θυσία να τον ξερριζώση, ώστε άφοβα να προχωρούμε προς τους γκρεμούς.

Ό,τι αναφέρουμε από την Γραφή για την κόλασι, λέγουν οι αντίθετοι πως γράφθηκε για απειλή. Καλά, ας πούμε ότι αυτό ισχύει για τα μελλοντικά, παρ' όλο που κάτι τέτοιο είναι πολύ ασεβές. Αλλά για όσα έγιναν, για όσα πραγματοποιήθηκαν, τι έχουν να ειπούν;

Τους ερωτούμε λοιπόν: Ακούσατε για τον κατακλυσμό, για την πανωλεθρία εκείνη; Μήπως και αυτό είχε ειπωθή για απειλή; Δεν έγινε, δεν πραγματοποιήθηκε; Δεν το μαρτυρούν και τα βουνά της Αρμενίας, όπου στάθηκε και παρέμεινε η κιβωτός; Και τα απομεινάρια της κιβωτού αυτής δεν σώζονται μέχρι και τώρα για να θυμίζουν το γεγονός; Έτσι έλεγαν και τότε μερικοί. Και ενώ επί εκατό έτη κατασκευαζόταν η κιβωτός, και ο δίκαιος Νώε εφώναζε, κανείς δεν επίστευε. Και επειδή δεν επίστευσαν στην απειλή των λόγων, υπέστησαν ξαφνικά την τιμωρία των πραγμάτων.

Εκείνος λοιπόν που επέφερε σ' αυτούς τόσο μεγάλη τιμωρία, δεν θα μας τιμωρήση εμάς πολύ περισσότερο; Διότι βέβαια τα κακά που γίνονται τώρα δεν είναι μικρότερα από τα κακά που εγίνονταν τότε. Τώρα δεν υπάρχει είδος αμαρτίας που να μη διαπράττεται.

Πέστε μου εσείς που έτυχε να πάτε κάποτε στην Παλαιστίνη. Πέστε να το ακούσουν και όσοι δεν επήγαν. Εκεί που καταλήγει ο ποταμός Ιορδάνης υπάρχει μία περιοχή πολύ εύφορη. Ή καλύτερα υπήρχε. Τώρα δεν υπάρχει. Ήταν σωστός παράδεισος. Σύμφωνα με την Γραφή, είδε ο Λωτ όλη την περίχωρο του Ιορδάνου που ποτιζόταν σαν τον παράδεισο του Θεού (Γένεσ. ιγ', 10). Αυτή λοιπόν η περιοχή η τόσο ευθαλής, που μπορούσε να αμιλλάται τις πιο εύφορες περιοχές, που έφθανε στην βλάστησι τον παράδεισο του Θεού, σήμερα κατήντησε πιο άγονη από όλες τις έρημους.

Μπορεί να συναντήσης σ' αυτήν την περιοχή δένδρα και να δης επάνω τους καρπούς. Αλλά ο καρπός είναι για να θυμίζη την οργή του Θεού. Συναντάς ροδιές. Τα κλωνάρια και ο καρπός φαίνονται ωραία εξωτερικά και σ' όποιον δεν ξέρει δίνουν πολλές ελπίδες. Μόλις όμως πιάσης στα χέρια σου τους καρπούς και τους σπάσης, μόνο σκόνη και στάχτη θα ιδής να κρύβουν μέσα τους.

Συναντάς εκεί δένδρα και καρπούς, αλλά χωρίς να είναι στην πραγματικότητα δένδρα και καρποί. Συναντάς αέρα και νερό, αλλά δεν έχουν καμμία σχέσι με τον αέρα και το νερό. Όλα εκεί είναι άκαρπα, όλα είναι άγονα, όλα μιλούν για την οργή που ξέσπασε και προεικονίζουν την μελλοντική οργή.

Αυτό που σας ανέφερα μήπως είναι λόγια απειλητικά; Μήπως λόγια που κάνουν κρότο; Όχι δεν πρόκειται για λόγια. Είναι πραγματικότητες.

Εάν λοιπόν κάποιος δεν πιστεύη στην κόλασι, ας συλλογίζεται τα Σόδομα, ας σκέπτεται τα Γόμορρα· την τιμωρία που υπέστησαν και που φαίνεται ακόμη. Αυτό είναι σημάδι και απόδειξις για την αιώνια κόλασι.

Μα, θα πήτε, αυτά τα λόγια για την καταστροφή των Σοδόμων και Γομόρρων είναι κουραστικά. Αλλά εκείνα τα δικά σου λόγια ότι δεν υπάρχει κόλασις και ότι απλώς μας απειλεί ο Θεός, δεν είναι κουραστικά; Εάν εσύ επίστευες στα λόγια τού Χριστού,

εγώ δεν θα αναγκαζόμουν να φέρω αποδείξεις για την κόλασι.

Τότε, στα Σόδομα, υπήρχε ένα φοβερό αμάρτημα. Μόνον ένα. Επιδίδονταν σε μια ασέλγεια και γι' αυτό τιμωρήθηκαν. Τώρα όμως γίνονται αναρίθμητα αμαρτήματα και σαν αυτό και ακόμη χειρότερα. Σε ερωτώ λοιπόν: Ο Θεός που τότε άφησε να ξεσπάση η οργή Του και δεν δυσωπήθηκε ούτε από την ικεσία τού Αβραάμ ούτε από τον Λωτ που κατοικούσε στην πόλι και που τις ίδιες τις θυγατέρες του εξέθεσε προκειμένου να διασώση την τιμή των δύο απεσταλμένων Του, πώς τώρα θα μας λυπηθή με τόσα αμαρτήματα; Τα λόγια αυτά, ότι δεν υπάρχει κόλασις, είναι αστεία, φλυαρίες, πλάνη και απάτη τού διαβόλου.

Θέλεις να σου φέρω και άλλο παράδειγμα; Θα σου φέρω τον γνωστό Φαραώ, τον βασιλέα της Αιγύπτου. Γνωρίζεις ασφαλώς πώς τιμωρήθηκε και πώς καταποντίσθηκε και αυτός και τα άρματά του και το ιππικό του στην Ερυθρά θάλασσα.

Θέλεις και άλλα παραδείγματα, γιατί θα μου πης ότι εκείνος ήταν πολύ ασεβής. Και πράγματι ήταν ασεβής. Γι' αυτό θα σου δείξω πώς τιμωρήθηκαν άλλοι που πίστευαν και ήταν κοντά στον Θεόν. Άκουσε τι λέγει ο Παύλος: Ας μη πορνεύουμε, όπως και μερικοί από αυτούς (τους Ισραηλίτες στην έρημο), και εξ αιτίας αυτού θανατώθηκαν σε μία ημέρα εικοσιτρείς χιλιάδες. Και ας μη γογγύζουμε, όπως μερικοί απ' αυτούς, και απωλέσθησαν από τον εξολοθρευτή άγγελο. Και ας μη πειράζουμε τον Χριστόν, όπως μερικοί απ' αυτούς, και θανατώθηκαν από τα φίδια (Α' Κορ. ι', 810).

Αν λοιπόν είχε τέτοιο ολέθριο αποτέλεσμα η πορνεία και ο γογγυσμός, τι ολέθριες συνέπειες θα έχουν τα ιδικά μας αμαρτήματα;

Εάν όμως ο Θεός τώρα δεν τιμωρή αμέσως, μη θαυμάσης. Εκείνοι δεν ήξεραν τίποτε για μελλοντική κόλασι, γι' αυτό και ετιμωρούντο την ίδια ώρα. Εσύ όμως όσες αμαρτίες διαπράττεις, και αν καθόλου δεν τιμωρηθής εδώ, θα τις πλήρωσης εκεί. Έπειτα σκέψου και τούτο: Εάν εκείνους, τους Ισραηλίτες, που ευρίσκονταν σε νηπιακή πνευματική κατάστασι και δεν διέπραξαν τόσο μεγάλες αμαρτίες, τους τιμώρησε πολύ, πως λοιπόν εμάς θα μας λυπηθή; Κάτι τέτοιο θα ήταν παράλογο. Εμείς, έστω και αν διαπράττουμε τις ίδιες αμαρτίες, αξίζουμε μεγαλύτερη κόλασι. Γιατί; Διότι γευθήκαμε περισσότερη Χάρι. Όταν λοιπόν είμαστε ένοχοι για περισσότερα και μεγαλύτερα αμαρτήματα, πώς δεν θα τιμωρηθούμε;

Θα πω και κάτι άλλο για τους Ισραηλίτες. Και ας μη νομίση κανείς ότι τους θαυμάζω ή ότι τους συγχωρώ. Μη γένοιτο! Όταν ο Θεός τιμωρή, εκείνος που θα κρίνη διαφορετικά, το κάνει από σκέψι διαβολική. Όχι, δεν τους επαινώ, ούτε τους συγχωρώ, αλλά θέλω να δείξω την δική μας κακία. Εκείνοι λοιπόν έπεφταν μεν στην πορνεία, αλλά μόλις είχαν βγή από το κακό περιβάλλον της Αιγύπτου, και καλά καλά δεν είχαν ακούσει τι κακό είναι η πορνεία. Ενώ εμείς έχουμε παραλάβει από τις

προηγούμενες γενεές τις σωτήριες διδασκαλίες. Κατά συνέπεια αξίζουμε περισσότερη κόλασι.

Θέλεις να ακούσης και μερικά ακόμη, όσα έπαθαν δηλαδή οι Ισραηλίτες — πείνες, λοιμώδεις αρρώστειες, πολέμους, αιχμαλωσίες — στην εποχή των Βαβυλωνίων, των Ασσυρίων, των Μακεδόνων, του Αδριανού και τού Βεσπασιανού; Θέλω, αγαπητέ, να σου τα διηγηθώ, αλλά μη φύγης μακρυά.

Προηγουμένως θα σου διηγηθώ κάποιο άλλο: Είχε πέσει κάποτε πείνα, και ο βασιλεύς εβάδιζε στο τείχος της Σαμάρειας. Τον πλησιάζει μία γυναίκα και δείχνοντάς του μίαν άλλη, του λέγει: Βασιλεύ, αυτή η γυναίκα μου είπε: Να ψήσουμε σήμερα και να φάμε τον δικό σου γυιό, και αύριο τον δικό μου. Και ψήσαμε και φάγαμε τον δικό μου, αλλά τον δικό της δεν τον δίνει (Δ' Βασιλ. στ' 26 - 28). Ποια συμφορά χειρότερη από αυτή μπορούσε να υπάρξη. Και αλλού σημειώνει ο Προφήτης: Χέρια ευσπλαγχνικών γυναικών έψησαν τα παιδιά τους (Θρήνοι, δ',10). Τέτοια τιμωρία υπέστησαν οι Ιουδαίοι. Εμείς λοιπόν δεν θα υποστούμε πολύ μεγαλύτερη;

Θέλεις να ακούσης και άλλες Ιουδαϊκές συμφορές; Διάβασε τα βιβλία που έγραψε ο ιστορικός Ιώσηπος, και τότε θα μάθης όλη εκείνη την τραγωδία (της καταστροφής της Ιερουσαλήμ — 70 μ. Χ.). Ανάμεσα στα άλλα δεινά έπεσαν σε τόση φοβερή πείνα, που αναγκάσθηκαν να φάγουν και τις ζώνες τους και τα υποδήματα τους και άλλα πιο βδελυκτά πράγματα. Όλα η ανάγκη τα ωδηγούσε στο στόμα, όπως σημείωσε κάπου ο συγγραφεύς αυτός. Και δεν σταμάτησαν σ' αυτά, αλλά έφθασαν στο σημείο να φάγουν τα ίδια τα παιδιά τους!

Ίσως έτσι σε πείσουμε ότι υπάρχει κόλασις. Σκέψου; Εάν εκείνοι κολάζονταν, εμείς γιατί να μη κολασθούμε; Και πως είναι λογικό να μη κολαζώμαστε, την στιγμή που διαπράττουμε χειρότερα αμαρτήματα; Το πράγμα είναι απλούν: Δεν τιμωρούμεθα, διότι μας περιμένει η μελλοντική κόλασις. Υπάρχει άμεση σχέσις μεταξύ αμαρτίας και κολάσεως. Και πριν από την μελλοντική κόλασι, οι πονηροί και οι αμαρτωλοί κολάζονται εδώ.

Βλέπεις έναν άνθρωπο που απολαμβάνει πολυτελή φαγητά και φορεί μεταξωτά ρούχα και προχωρεί έφιππος και με συνοδεία και καμαρώνει στην αγορά. Μη σταματήσης στα εξωτερικά, αλλά άνοιξε και παρατήρησε την συνείδησί του, και θα ιδής εκεί μέσα πολύ θόρυβο από αμαρτίες, συνεχή φόβο, αναταραχή. Θα ιδής να κάθεται η συνείδησις σαν δικαστής σε βασιλικό θρόνο και οι λογισμοί να παραστέκουν σαν δήμιοι και να κρεμά την διάνοια και να την τιμωρή και να την πληγώνη για τα αμαρτήματα και να φωνάζη δυνατά. Και όλα αυτά χωρίς κανείς να τα αντιλαμβάνεται, παρά μόνο ο Θεός.

Ο μοιχός επί παραδείγματι, όσο πλούσιος και αν είναι, όσο και αν δεν τον κατηγορή

κανείς, δεν παύει μέσα του να κατηγορή ο ίδιος τον εαυτό του. Η ηδονή που απήλαυσε υπήρξε πρόσκαιρη, ενώ η οδύνη διαρκής. Από παντού τον περικυκλώνει φόβος και τρόμος, υποψία και αγωνία. Φοβάται τα στενά δρομάκια, τρέμει τις σκιές, τρέμει τους υπηρέτες του, αυτούς που γνωρίζουν την υπόθεσι, αυτούς που την αγνοούν, την αδικημένη γυναίκα, τον ατιμασμένο σύζυγο.

Όπου και να πάη, περιφέρει μαζί του σαν αμείλικτο κατήγορο, την συνείδησι. Μόνος του καταδικάζει τον εαυτό του, και δεν μπορεί καν να πάρη αναπνοή. Είτε ευρίσκεται στο κρεββάτι είτε στο τραπέζι είτε στην αγορά είτε στο σπίτι είτε ημέρα είτε νύχτα, ακόμη και στα όνειρα βλέπει την αμαρτία που διέπραξε και ζει την ζωή τού Κάϊν, στενάζοντας και τρέμοντας όπως εκείνος. Και ενώ κανείς δεν το γνωρίζει, αυτός κουβαλάει μέσα του φωτιά.

Παρόμοια πάσχουν και οι άρπαγες και οι πλεονέκτες. Επίσης και οι μέθυσοι, και γενικώς καθένας που ζει μέσα στην αμαρτία. Διότι είναι αδύνατο να καταργηθή το δικαστήριο της συνειδήσεως.

Όταν λοιπόν δεν ζούμε μέσα στην αρετή, υποφέρουμε γι' αυτό. Όταν ζούμε μέσα στην κακία, μόλις σταματήση η ηδονή της αμαρτίας αρχίζει η οδύνη.

Και αν ακόμη δεν υπήρχε κόλασις, το να χάση κανείς τον παράδεισο, μικρή κόλασις είναι; Μικρή τιμωρία είναι το να μη καταταγή στην χορεία των εισερχομένων στον παράδεισο; Το να στερηθή από την ανέκφραστη εκείνη δόξα; Το να αποκλεισθή από εκείνη την πανηγύρι και τα ανεκλάλητα αγαθά και να πεταχθή έξω;

Γνωρίζω ότι πολλοί φρίττουν και τρέμουν μόλις σκεφθούν την κόλασι. **Εγώ όμως την έκπτωσι από την δόξα τού παραδείσου την θεωρώ πολύ πικρότερη από την κόλασι**. Εάν βέβαια δεν είναι δυνατόν να παρουσιασθή αυτό με λόγια, δεν έχει σημασία. Άλλωστε δεν γνωρίζουμε την μακαριότητα εκείνων των αγαθών, ώστε να κατανοήσουμε ακριβώς και την αθλιότητα που έχει η στέρησίς τους. Ο Παύλος όμως που τα εγνώριζε αυτά με ακρίβεια, μας βεβαιώνει πως η έκπτωσις από την δόξα τού Χριστού είναι το χειρότερο απ' όλα. Εμείς αυτό θα το αντιληφθούμε, όταν τύχη και το δοκιμάσουμε στην πράξι.

Αλλά ας μη πάθουμε ποτέ τέτοιο πράγμα, ω Μονογενή Υιέ τού Θεού, και ας μη γευθούμε ποτέ την ανυπόφορη κόλασι.

Πόσο κακό είναι να χάσουμε εκείνα τα αγαθά, δεν μπορεί κανείς εύκολα να το περιγράψη. Εγώ όμως όσο μου είναι δυνατό, θα προσπαθήσω και θα αγωνισθώ να σας το παρουσιάσω κάπως με ένα παράδειγμα.

Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ένα αξιοθαύμαστο παιδί, που μαζί με την αρετή έχει και

την βασιλεία όλης της οικουμένης. Και είναι τόσο πολύ ενάρετο προς όλους, ώστε να μπορή να τους κάνη όλους να το αγαπούν στοργικά, σα να ήταν πατέρες του· να το βλέπουν με πατρική φιλοστοργία να το νιώθουν σαν παιδί τους.

Φαντασθήτε τώρα τι δεν θα είναι έτοιμος να υποστή με ευχαρίστησι ο ιδικός του πατέρας, για να μη χάση την σχέσι του και την συντροφιά του! Τι μικρό ή μεγάλο κακό δεν θα είναι έτοιμος να δοκιμάση, προκειμένου να το βλέπη και να το απολαμβάνη;

Κάτι παρόμοιο ας σκεπτώμαστε και για εκείνη την δόξα. Δεν είναι τόσο ποθητό και αγαπητό στον πατέρα το παιδί, όσο ενάρετο και αν είναι, σαν την απόκτησι εκείνων των αγαθών, σαν το αναλύσαι και συν Χριστώ είναι (Φιλιπ. α',23), να φύγη δηλαδή κανείς από αυτήν την ζωή και να πάη κοντά στον Χριστόν.

Η γέεννα και η κόλασις είναι ένα πράγμα αφόρητο. Πλην όμως, έστω και αν βάλη κανείς αναρίθμητες κολάσεις, τίποτε δεν ισοδυναμεί με το να χάσουμε την μακαρία εκείνη δόξα, το να μισηθούμε από τον Χριστόν, το να ακούσουμε δεν σας γνωρίζω (Λουκ. ιγ',27), το να κατηγορηθούμε ότι Τον είδαμε πεινασμένο και δεν Τον εθρέψαμε. **Θα ήταν προτιμότερο να υποστούμε αναρίθμητους κεραυνούς, παρά να ιδούμε το πρόσωπο εκείνο το ήμερο να μας αποστρέφεται και το γαλήνιο μάτι να μη ανέχεται να μας βλέπη.**

Δεν βλέπεις ότι μερικοί έχουν περιπέσει σε συμφορές, είναι ανάπηροι στο σώμα και υποφέρουν τα πάνδεινα, ενώ άλλοι καλοπερνούν; Μερικοί που διέπραξαν φόνους τιμωρούνται, ενώ άλλοι ξεφεύγουν την τιμωρία. Μερικοί από τους μοιχούς τιμωρούνται, ενώ άλλοι πεθαίνουν ατιμώρητοι. Αλλά και πόσοι τυμβωρύχοι δεν διέφυγαν την τιμωρία; Πόσοι ληστές; Πόσοι πλεονέκτες; Πόσοι κλέπτες και άρπαγες;

Όταν λοιπόν ιδής ανθρώπους που διέπραξαν τα ίδια αμαρτήματα ή και περισσότερα, και μένουν ατιμώρητοι, θα πρέπη θέλοντας και μη να παραδεχθής ότι υπάρχει κόλασις, γιατί φυσικά ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης (Πράξ. ι',34).

Δεν θα ήταν δίκαιος ο Θεός, αν άφινε ατιμώρητους τόσο μεγάλους αμαρτωλούς και βασανισμένους τόσους ενάρετους, εάν δεν είχε ετοιμάσει και για τους μεν και για τους δε μια άλλη μελλοντική κατάστασι.

Ακόμη και οι ποιηταί, οι φιλόσοφοι, οι λογογράφοι και όλοι γενικώς οι άνθρωποι εφιλοσόφησαν για την μελλοντική ανταπόδοσι, και ωμίλησαν για τις τιμωρίες που υπάρχουν στον άδη. Αν και βεβαίως δεν μπόρεσαν αυτά να τα παρουσιάσουν επακριβώς, διότι εκινήθησαν από σκέψεις, ιδέες και παρακούσματα των αληθινών ιδικών μας δογμάτων, εν τούτοις πήραν μια κάποια εικόνα της κρίσεως.

Έτσι ομιλούν για Κωκυτούς και Πυριφλεγέθοντας ποταμούς και για το νερό της Στυγός και για τον Τάρταρο που απέχει τόσο από την γη, όσο η γη από τον ουρανό και για πολλά άλλα είδη κολάσεων.

Μερικοί λέγουν: Γιατί ο Θεός δεν τιμωρεί εδώ τους αμαρτωλούς; Τους απαντούμε: Για να δείξη την μακροθυμία Του. Για να χορηγήση σωτηρία δια της μετανοίας. Για να μη εξαφανισθή το ανθρώπινο γένος. Για να μη στερήση της σωτηρίας όσους μπορούν να δείξουν θαυμαστή μεταβολή. Διότι, εάν αμέσως μόλις διεπράττετο η αμαρτία τιμωρούσε και εθανάτωνε, πώς θα σωζόταν ο Παύλος, πώς ο Πέτρος, οι κορυφαίοι αυτοί διδάσκαλοι της οικουμένης; Πώς θα κέρδιζε ο Δαβίδ την σωτηρία με την μετάνοια του; Πώς οι Γαλάτες; Πώς τόσοι άλλοι;

Για τον λόγο αυτό ούτε όλους τους τιμωρεί εδώ, αλλά μερικούς, ούτε όλους τους τιμωρεί εκεί. Τον ένα τον τιμωρεί εδώ, τον άλλον εκεί, ώστε με την τιμωρία να διεγείρη όσους ευρίσονται σε μεγάλη αναισθησία, και με την ατιμωρησία να μας κάνη να περιμένουμε τον μέλλοντα αιώνα.

Δεν βλέπεις ότι πολλοί τιμωρούνται σ' αυτήν την ζωή, όπως αυτοί που πλακώθηκαν από τον πύργο (Λουκ. ιγ', 4), όπως εκείνοι που το αίμα τους ο Πιλάτος το ανέμειξε με το αίμα των θυσιών που προσέφεραν στον Ναό (Λουκ. ιγ', 1), όπως εκείνοι οι Κορίνθιοι που εθανατώθηκαν πρόωρα, διότι επλησίασαν στην Θεία Κοινωνία αναξίως (Α' Κορ. ια', 30), όπως ο Φαραώ, όπως οι Ιουδαίοι που κατεσφάγησαν από τους βαρβάρους, όπως τόσοι άλλοι και τότε και τώρα και πάντοτε;

Ενώ άλλοι με πολλές αμαρτίες, έφυγαν από την ζωή αυτή, χωρίς να τιμωρηθούν, όπως ο πλούσιος της παραβολής, όπως άλλοι πολλοί.

Αυτά βεβαίως τα ενεργεί ο Θεός, για να ξυπνήση αφ' ενός όσους δυσπιστούν στα μέλλοντα και για να κάνη αφ' ετέρου τους πιστούς, από αμελείς, πιο πρόθυμους. Διότι ο Θεός είναι κριτής δίκαιος και ισχυρός και μακρόθυμος, και δεν επιφέρει την τιμωρία καθημερινά (Ψαλμ. ζ',11). Εάν όμως περιφρονήσουμε την μακροθυμία Του, θα έλθη καιρός που καθόλου δεν θα μακροθυμήση, αλλά αμέσως θα επιφέρη την καταδίκη.

Ας μη το ρίξουμε λοιπόν στα γλεντοκοπήματα και για μία στιγμή — μία στιγμή είναι όλη η επίγεια ζωή μας — καταλήξουμε στην ατέλειωτη και αιωνία κόλασι. Αλλά μία στιγμή ας κουρασθούμε, για να είμαστε συνεχώς στεφανωμένοι. Δεν βλέπετε και στα βιωτικά θέματα, οι περισσότεροι άνθρωποι έτσι σκέπτονται, και προτιμούν τον μικρό κόπο χάριν της μεγάλης αναπαύσεως, αν και μερικές φορές τα πράγματα έρχονται αντίθετα.

Τι λόγο λοιπόν θα δώσουμε, πες μου, όταν στα βιωτικά προτιμούμε τον κόπο για να

επιτύχουμε μικρή ανάπαυσι ή και καμμία, διότι είναι αβέβαιο το μέλλον, ενώ στα πνευματικά κάνουμε το αντίθετο, και έτσι με μία μικρή αμέλεια και ραθυμία μας καταλήγουμε σε απερίγραπτη κόλασι; Γι' αυτό σας παρακαλώ όλους, έστω και αργά να τινάξετε από πάνω σας αυτόν τον λήθαργο. Διότι τον καιρό εκείνο δεν θα μπόρεση κανείς να μας γλυτώση. Ούτε αδελφός ούτε πατέρας ούτε φίλος ούτε γείτονας ούτε κανείς άλλος· αλλά αν καταδικασθούμε από τα έργα μας, όλα θα χαθούν και οπωσδήποτε θα απολεσθούμε.

Πόσο εθρήνησε εκείνος ο πλούσιος και πόσο παρεκάλεσε τον Πατριάρχη Αβραάμ να του στείλη τον Λάζαρο για να του δροσίση την γλώσσα! Αλλά άκου τι έλεγε προς αυτόν ο Αβραάμ: Ανάμεσα μας υπάρχει χάος, ώστε και αν ακόμη θέλουμε, να μη μπορούμε να έρθουμε εκεί (Λουκ. ιστ', 26). Πόσο παρεκάλεσαν εκείνες οι παρθένες τις συνομήλικές τους για λίγο λάδι! Αλλά άκου τι απάντησι πήραν: Δεν σας δίνουμε, μη τυχόν και δεν επαρκέση και για σας και για μας (Ματθ. κε',8). Και έτσι κανείς δεν μπόρεσε να τις εισαγάγη στον νυμφώνα.

Ας τα σκεπτώμαστε λοιπόν αυτά και ας επιμελούμεθα τη ζωή μας. Γιατί, όσους κόπους και να υποστής και όσες τιμωρίες, δεν έχουν καμμία σύγκρισι προς τα μελλοντικά αγαθά.

Και από την άλλη πλευρά, βάλε εμπρός σου φωτιά και σίδερο και θηρία και ό,τι φοβερώτερο· όλα αυτά ούτε σκιά είναι εν συγκρίσει προς τα μελλοντικά βασανιστήρια. Διότι αυτά όταν μας επιπέσουν με σφοδρότητα, γίνονται πιο ελαφρά, και φέρουν γρήγορα την απαλλαγή, γιατί το σώμα δεν βαστά την σφοδρή και παρατεταμένη τιμωρία. Εκεί όμως συνυπάρχουν και τα δύο και η παράτασις και η σφοδρότης, τόσο στην χαρά όσο και στην λύπη.

Όσο υπάρχει καιρός ας προφθάσουμε το πρόσωπο Του με εξομολόγησι (Ψαλμ. 94,2), ώστε να Τον ιδούμε τότε ήμερο και γαλήνιο απέναντί μας και να γλυτώσουμε από εκείνες τις δυνάμεις τις απειλητικές. Δεν βλέπεις εδώ τους δημίους που εκτελούν τις διαταγές των αρχόντων, πώς σύρουν τους κατάδικους, πώς τους μαστιγώνουν, πώς σχίζουν τις πλευρές τους, πώς πλησιάζουν τις λαμπάδες, πώς αποκόπτουν και σφάζουν!

Όλα αυτά είναι παιγνίδια και αστεία σε σύγκρισι με τις μελλοντικές τιμωρίες. Διότι αυτές οι κολάσεις είναι προσωρινές, ενώ εκεί ούτε το σκουλήκι σταματά ούτε η φωτιά σβήνει.

Επειδή άκουσες φωτιά, μη νομίσης ότι πρόκειται για φωτιά όμοια με την υλική, γιατί η υλική φωτιά σ' όποιον πέση τον καίει και τον εξοντώνει και κατά συνέπεια παύει μετά να αισθάνεται κάψιμο. Ενώ εκείνη η φωτιά όποιους περιλάβη θα τους καίη συνεχώς και ποτέ δεν θα σταματά, γι' αυτό και ονομάζεται άσβεστη — πυρ άσβεστον

(Μαρκ. θ', 43).

Στην μελλοντική ζωή και οι αμαρτωλοί θα γίνουν άφθαρτοι, όχι για τιμή, αλλά για να τιμωρούνται συνεχώς. Αυτό το πράγμα πόσο είναι φοβερό, δεν μπορεί να το παρουσίαση ο λόγος, αλλά από μερικά παραδείγματα είναι δυνατόν να πάρουμε κάποια μικρή ιδέα.

Εάν καμμία φορά μπήκες μέσα σε λουτρό που έτυχε να καίη περισσότερο από ό,τι έπρεπε, σκέψου τι θα είναι η φωτιά της κολάσεως. Και εάν κάποτε αρρώστησες και είχες πολύ υψηλό πυρετό, φαντάσου τι θα είναι η φλόγα εκείνη της κολάσεως. Εάν το καυτό λουτρό και ο υψηλός πυρετός μας ταλαίπωρη και μας αναστατώνη, πως θα αντιμετωπίσουμε τον ποταμό της φωτιάς, όταν πέσουμε μέσα του; Τον ποταμό που κυλάει εμπρός στο φοβερό δικαστήριο.

Άκου πως ομιλούν οι προφήτες για την ημέρα εκείνη: Η ημέρα τού Κυρίου είναι αδυσώπητη, γεμάτη από θυμό και οργή (Ήσα. ιγ',9). Κανείς τότε δεν μπορεί να μας συμπαρασταθή, κανείς δεν μπορεί να μας γλυτώση. Πουθενά δεν θα βλέπης τότε το πρόσωπο του Χριστού το ήμερο και γαλήνιο. Αλλά όπως αυτοί που τιμωρούνται να δουλεύουν στα μεταλλεία, παραδίνονται σε σκληρούς ανθρώπους και κανέναν δεν βλέπουν από τους ιδικούς των, παρά μόνο τους αυστηρούς επιστάτες, έτσι θα συμβαίνη και τότε· η καλύτερα, θα συμβαίνη κάτι πολύ πιο άσχημο και πιο φοβερό. Διότι εδώ μπορείς να πας στον βασιλέα και να τον παρακαλέσης, και έτσι να απαλλάξης τον κατάδικο από την ποινή. Εκεί όμως όχι.

Εκεί δεν υπάρχει συγχώρησις, αλλά κάθε κατάδικος ψήνεται και έχει τόσο πόνο που δεν είναι δυνατόν να τον εκφράση. Εάν εδώ δεν μπορή κανείς λόγος να παραστήση τους δριμείς πόνους, πολύ περισσότερο εκεί. Διότι εδώ σε λίγες στιγμές γίνεται ό,τι έχει να γίνη, ενώ εκεί καίεται το σώμα, χωρίς να φθείρεται και να λυώνη.

Τι θα κάνουμε λοιπόν εκεί; Το λέγω και για τον εαυτό μου. Θα ειπή κάποιος: Αν εσύ ο διδάσκαλος σκέπτεσαι πως θα πας στην κόλασι, εγώ δεν θα πρέπη να καταβάλω καμμία φροντίδα. Τι το αξιοθαύμαστο να κολασθώ και εγώ; Μη σκέπτεσθε, σας παρακαλώ, τέτοιες παρηγοριές. Αυτό δεν φέρει καμμία ανακούφισι.

Πέστε μου· ο διάβολος δεν ήταν άγγελος; Δεν ήταν ανώτερος από τους ανθρώπους; Υπέστη όμως πτώσι. Μπορεί λοιπόν να παρηγορηθή κάποιος, επειδή θα κολάζεται μαζί με αυτόν; Ασφαλώς όχι.

Είναι πολύ απατηλός αυτός ο λόγος, το να νομίζη κανείς παρηγοριά την κόλασι μαζί με όλους τους άλλους, και να λέγη, όπως όλοι, έτσι και εγώ. Και γιατί να αναφέρω την μελλοντική κόλασι; Σκέψου αυτούς που έχουν δυνατούς πόνους στα πόδια — ποδαλγίαν — και δοκιμάζουν δριμεία οδύνη. Αν την ώρα της οδύνης τους δείξης

άλλους που υποφέρουν χειρότερα, ούτε που σε προσέχουν. Ο υπερβολικός ιδικός τους πόνος δεν αφίνει την σκέψι τους να ασχοληθή με τους άλλους και να βρουν έτσι παρηγοριά.

Ας μη τρεφώμεθα λοιπόν με απατηλές ελπίδες. Μπορεί κανείς να παρηγορηθή από τα κακά του πλησίον, όταν το πάθημα είναι μέτριο. Όταν όμως η οδύνη είναι υπερβολική, και όλος ο ψυχικός κόσμος είναι γεμάτος ζάλη και ταραχή και η ψυχή δεν μπορεί ούτε τον εαυτό της να γνωρίση, τότε από που να αντλήση παρηγοριά;

Είναι ελεεινή η κατάστασις στην κόλασι. Υπάρχουν εκεί σκοτάδι και βρυγμός των οδόντων και δεσμά άλυτα και σκουλήκι που δεν πεθαίνει και φωτιά που δεν σβήνει και θλίψις και στενοχώρια και γλώσσες που φλογίζονται και τηγανίζονται, όπως του πλουσίου της παραβολής! Θα θρηνούμε και κανένας δεν θα μας ακούη, θα στενάζουμε και θα βογγούμε από τον πόνο, και κανένας δεν θα μας προσέχη. Θα κοιτάζουμε γύρω μας, και πουθενά παρηγοριά. Τότε πώς να θεωρήσουμε όσους ευρίσκονται σ' αυτή την κατάστασι; Τι πιο άθλιο από αυτές τις ψυχές; Τι πιο ελεεινό;

Εάν κάποτε μπούμε σε δεσμωτήριο και άλλους τους ιδούμε αδύνατους και χλωμούς, άλλους δεμένους με σιδερένιες αλυσίδες, άλλους κλεισμένους σε όλο σκοτεινά κελλιά, κατασυγκινούμεθα, φρίττουμε, κάνουμε το παν για να μη δοκιμάσουμε κι' εμείς τέτοια ταλαιπωρία και θλίψι.

Αλλ' όταν θα οδηγηθούμε δεμένοι στα βασανιστήρια της κολάσεως, ποια θα είναι η θέσις μας; Τι θα κάνουμε τότε; Διότι τα δεσμά εκείνα δεν είναι φτιαγμένα από σίδερο, αλλά από φωτιά. Από φωτιά άσβεστη. Κι' εκείνοι που θα μας επιτηρούν δεν θα είναι άνθρωποι όμοιοι μ' εμάς, που ίσως καμμιά φορά μαλακώνουν, αλλά σκληροί και φοβεροί άγγελοι, τους οποίους ούτε να κοιτάξη μπορεί κανείς. Άγγελοι γεμάτοι οργή για όσα εξυβρίσαμε τον Δεσπότη.

Δεν υπάρχει δυνατότης, όπως συμβαίνει εδώ, να έρθουν επισκέπτες και να φέρουν χρήματα ή τροφές ή να ειπούν λόγια παρηγοριάς. Όλα εκεί είναι **χωρίς επιείκεια**. Ακόμη και αν ο Νώε ή ο Ιώβ ή ο Δανιήλ έχουν ιδικούς τους κολασμένους, δεν τολμούν να τους συμπαρασταθούν και να τους δώσουν χέρι βοηθείας. Διότι**τότε θα παύση να υπάρχη η συμπάθεια της φύσεως και της συγγενείας.**

Συμβαίνει, ενάρετοι πατέρες να έχουν αμαρτωλά παιδιά, και παιδιά καλά να έχουν γονείς κακούς — **το κακό δεν οφείλεται στην φύσι και στην συγγένεια, αλλά στην προαίρεσι** — και για να απολαμβάνουν στον παράδεισο ακεραία την ευφροσύνη, και να μη ταράζωνται από την συμπάθεια προς τους κολαζομένους, σβήνει από τους ενάρετους η συμπάθεια και **αγανακτούν και αυτοί μαζί με τον**

Δεσπότη εναντίον των ιδικών τους σπλάγχνων. Και σ' αυτή τη ζωή, μερικοί γονείς σαν ιδούν τα παιδιά τους φαύλα και εξαχρειωμένα, τα αποκηρύττουν και τα αποκόβουν από την συγγένεια. Πολύ περισσότερο θα συμβή κάτι τέτοιο στην Κρίσι.

Αν έχης φλόγα **σαρκικής επιθυμίας**, εννόησε την φλόγα εκείνη της κολάσεως, και θα σου σβήση αμέσως και θα εξαφανισθή εντελώς.

Αν θέλησης να **ειπής κάτι άπρεπο**, θυμήσου τον βρυγμό των οδόντων, και αυτό θα σου είναι χαλινός.

Αν θέλησης να **αρπάξης κάτι**, άκουσε τον δικαστή να λέγη: *Δέσατε τα χέρια του και τα πόδια του και ρίξτε τον στο σκότος το εξώτερο* (Ματθ. κβ', 13). Και έτσι θα αποβάλης αυτή την επιθυμία.

Αν είσαι **σκληρός και άσπλαγχνος**, θυμήσου εκείνες τις παρθένες, που έσβησαν οι λαμπάδες τους από έλλειψι ελαίου (το έλαιο συμβολίζει την ευσπλαχνία) και αποκλείσθηκαν από τον νυμφώνα. Και έτσι θα γίνης γρήγορα φιλάνθρωπος.

Αν επιθυμής να **μεθάς και να διασκεδάζης**, άκουσε τον πλούσιο να λέγη: Στείλε τον Λάζαρο, για να δροσίση με την άκρη τού δακτύλου του την φλογισμένη γλώσσα μου (Λουκ. ιστ', 24) και να μη γίνεται δεκτό το αίτημά του. Και έτσι γρήγορα θα απομακρυνθής από αυτό το πάθος.

Αν έτσι σκεπτώμαστε και απαντούμε στις πονηρές μας επιθυμίες, γρήγορα θα ξεφύγουμε από την κακία και **θα κατορθώσουμε την αρετή. Θα σβήσουμε τον έρωτα για τα παρόντα και θα ανάψουμε τον έρωτα για τα μέλλοντα.**

Όσα σας είπα για την κόλασι, δεν σας τα είπα για να σας τρομάξω ούτε για να κουράσω τις ψυχές σας, αλλά για να τις ξεκουράσω και τις σωφρονίσω.

Και εγώ ήθελα να μην υπάρχη κόλασις. Προ πάντων εγώ. Γιατί; Διότι ενώ εσείς τρέμετε και φοβείσθε ο καθένας για την ιδική σας ψυχή, εγώ αγωνιώ για τόσες ψυχές, για τις οποίες είμαι υπεύθυνος. Και μου είναι πιο δύσκολο να γλυτώσω την κόλασι.

Ας μη δείχνουμε απιστία στο θέμα της κολάσεως, για να μη καταλήξουμε σ' αυτήν. Όποιος απιστεί, γίνεται πιο ράθυμος. Και όποιος γίνεται πιο ράθυμος, οπωσδήποτε θα καταλήξη σ' αυτήν.

Αν ενθυμήσθε ό,τι σας είπα για την κόλασι, θα είναι σαν να χρησιμοποιήτε ένα πικρό φάρμακο, το οποίο μπορεί να σας συμμαζεύση την ψυχή, να

αποδιώξη την πολιορκία των πονηρών επιθυμιών και να σας καθαρίση από κάθε κακία. Αρκεί να το έχετε συνεχώς στο μυαλό σας.

Ας το χρησιμοποιούμε λοιπόν αυτό το φάρμακο, για να μας καθαρίση την καρδιά μας, και έτσι καθαροί ν' αξιωθούμε να ιδούμε όσα οφθαλμός δεν είδε και αυτί δεν άκουσε και μυαλό ανθρώπου δεν σκέφθηκε (Α' Κορ. β', 9). Είθε όλοι να αξιωθούμε αυτών των αγαθών, χάριτι και φιλανθρωπία τού Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, μεθ' ου τω Πατρί, άμα τω αγίω Πνεύματι, δόξα, κράτος, τιμή, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: "ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ", εκδ. ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ)

(Πηγή ηλ. κειμένου: egolpion.com)